

30 let Agrární komory ČR: Úvodní slovo prezidenta

25. 09. 2023

Vážený pane předsedo Senátu, vážený pane ministře, vážení vzácní hosté, vážení partneři, vážené dámy, vážení pánové, největší a nejvýznamnější profesní organizace hájící zájmy zemědělců, tedy pěstitelů a chovatelů všeho druhu, potravinářů, lesníků, včelařů a mnoha dalších příbuzných oborů hospodařících ve venkovském prostoru. Agrární komora České republiky letos slaví 30. výročí od svého založení.

Přesněji řečeno, zápis Agrární komory do obchodního rejstříku se uskutečnil 7. prosince 1993, přičemž AK ČR předcházela tzv. přípravný výbor a činnost Českomoravské agrární unie. Dodnes má oficiálně Komora sídlo v Olomouci, kde ve stejný den, nicméně v roce 1478 uzavřeli Ludvík Jagellonský, kterého budou znát z hodin dějepisu kolegové z polské agrární komory Krajowa Rada Izb Rolniczych, a Matyáš Korvín, kterého budou zase znát kolegové z maďarské agrární komory Nemzeti Agrárgazdasági Kamara, smlouvu, podle níž se dohodli, že budou oba užívat titul „českého krále“, přičemž Ludvík Jagellonský měl vládnout v Čechách, Matyáš Korvín na Moravě, ve Slezsku a v Lužici.

Už více než sto let (bohužel s okupačními přestávkami) jsme pány ve vlastním domě, i když za posledních 19 let zbytečně horečně odevzdáváme stále více pravomocí do Bruselu, aniž bychom byli schopni si jasně definovat naše národní zájmy a ochránit své strategické sektory, kam zemědělství bezesporu patří.

7. prosince 1929 tehdejší prezident Masaryk jmenoval novou vládu, premiérem se stal František Udržal, člen republikánské agrární strany. Takové postavení tehdy měli sedláci. Byla to vláda tzv. široké koalice, v níž byli zastoupeni agrárníci, socialisté, lidovci a také ministři dvou německých politických stran. Poslední 7. prosinec, který zmíním, je japonský útok na Pearl Harbor v roce 1941. Do té doby USA prosazovalo politiku takzvaného izolacionismu a nechtělo se do pro ně cizího konfliktu zapojovat.

I my chceme být apolitičtí, současnou politickou reprezentaci nechceme vnímat jako své nepřátele, nicméně někdy máme – troufnu si říci – oprávněný pocit, že oni za nepřátele považují nás. Nás produkční zemědělce.

Čelíme špatným rozhodnutím i neuváženým výrokům. Naposledy přímo z úst premiéra České republiky, který – respektive jeho PR tým – použil nesprávnou statistiku hodnoty zásob v daný čas, nikoliv oficiální statistiku souhrnného zemědělského účtu Českého statistického úřadu, a poštvál tím veřejnost vůči zemědělcům, kteří podle něho vykázali nehorázné zisky. Výrok o horší kvalitě potravin je pak přímo v rozporu se zjištěním dozorových orgánů a také tím, co říká sám rezortní ministr.

Jsme proti své vůli vtahováni do křížové palby mezi dvěma tábory, Babiš a Antibabiš. Proto musíme stále obhajovat samotnou existenci zemědělství, jeho prestiž a místo v české ekonomice. Když pan ministr, původním vzděláním teolog a povoláním učitel, nastupoval do funkce, komentoval jsem to tak, že má vlastně dobrý předpoklad být dobrým ministrem. Že je učenlivý a že je dobrým rétozem, jsme se mohli za necelé tři měsíce již přesvědčit. Že je české zemědělství dobré a snad i spasitelné, jak se praví při bohoslužbě slova, se doufám zase přesvědčil on.

Dále při svatém přijímání zaznívá: „Je to důstojné a spravedlivé.“ A my vlastně nic jiného nechceme, než aby postavení zemědělství bylo v rámci společnosti důstojné a podnikatelské podmínky zde byly v porovnání se zahraniční konkurencí spravedlivé. Ani jedno minimálně při pohledu na náš národní strategický plán Společné zemědělské politiky Evropské unie neplatí, kromě hořké pachuti z

unáhlených změn z minulého roku je tu spousta nesplněných slibů jako udržení obálky národních dotací nebo zavedení podpory zaměstnanosti na venkově pro podniky, které tu platí daně a vytvářejí přidanou hodnotu.

A čekají na nás další „výzvy“, jako je redefinice eroze, obrovský problém nejen pro živočišnou a speciální rostlinnou výrobu, a stále nevyřešená zůstává také otázka Ukrajiny, která má výhody členství v EU, přístup na jednotný trh, ale její farmáři nemusejí plnit přísné evropské standardy produkce. Krátkodobě to znamená pro naše zemědělce obrovský problém, dlouhodobě je to, jak se dnes moderně říká, neudržitelné.

Pan premiér o mně v nedávném komentáři pro deník Právo napsal, že jsem byl na Zemi živitelce nervózní, prý z našich velkých zisků. Ano, jsem nervózní, když vidím nekončící propad cen u hlavních tahounů zemědělské ekonomiky, tedy u obilovin, olejnin a mléka na jedné straně s celkovým dopadem přes 30 miliard korun na tržbách, na straně druhé neustálé zpříšňování standardů produkce vycházející z Evropské zelené dohody a zvyšující se dovozy ze zemí, kde nic takového neřeší.

Budoucnost je nejistá. Jedno je jisté, pomýlené facebookové a twitterové posty, ani falešné sliby nám nepomohou. Lidé se z nich nenajedí, státní rozpočet se jimi nezaplní a závazky, jako je pachtovné nebo platy našim zaměstnancům jimi nezaplatíme.

Vážené dámy, vážení pánové, nechci být jen lacině kritický, chci, abychom se společně o těchto věcech nejen s panem předsedou a panem ministrem, ale i s dalšími partnery napříč politickým spektrem nejen bavili, ale abychom hlavně byli schopni hledat funkční řešení tak, abychom se za pět let mohli za tímto obdobím ohlédnout jako za dobou těžkou, ale jako za dobou, kterou se nám podařilo překonat.

Zanedlouho nás čeká kulatý stůl na půdě Senátu i za účasti pana ministra. Budu velmi rád, když si stanovíme předvídatelnou koncepci, která definuje priority, cíle, a hlavně nástroje pro rozvoj sektoru, a začneme věci posouvat ve prospěch zemědělských podnikatelů, ve prospěch národního hospodářství a veřejných financí a také ve prospěch obyvatel této země. Pro ně to koneckonců více než 30 let ve finále všichni, co jsme tady, děláme. Děkuji za pozornost.

prezident Agrární komory ČR Jan Doležal

21. 9. 2023, Obecní dům